

o odčinění, neodpovídalo by instituci odčinění odsouzení, neboť s hlediska kriminálně politického není rozdílu mezi pachatelem, jenž míní využití zákona a zavčas se o odčinění odsouzení postará, a mezi pachatelem, jenž z neznalosti zákona toho učiniti opomene. O možnosti sukcesivního odčinění vyslovil se také již Nejvyšší soud svým rozhodnutím ze dne 20. května 1922, Kr I 618/22 č. sb. 852.

Čís. 904.

Otázky porotcům. Hlavní otázka (§ 318 tr. ř.) musí býti formulována tak, by odpovídala i co do skutku i co do kvalifikace obžalobě. Zásada § 262 tr. ř. tu neplatí.

(Rozh. ze dne 14. července 1922, Kr I 762/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Plzni ze dne 29. dubna 1922, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem loupeže dle §§ 190, 192, 194 tr. zák. a zločinem nedokonané loupežné vraždy dle §§ 8, 134, 135 čís. 2 tr. zák.

Důvody:

Porotní soud dal porotcům 4 hlavní otázky (II, III, VII a VIII), znějící souhlasně na zločin loupeže dle §§ 190, 192 tr. zák. v ten smysl, zda obžalovaný Bohumil D. jest vinen, že dne 27. listopadu 1921 Josefu H-ovi a Terezi N-ové, dne 29. listopadu 1921 pak Janu F-ovi a Václavu P-ovi učinil násilí pohrůžkou se zbraní vražednou, by se zmocnil movitých věcí, a zda v případě P-ově byly věci ty na pohrůžku skutečně odňaty (§ 194 tr. zák.). Vedle těchto 4 hlavních otázek dal soud porotcům další 4 hlavní otázky (XII, XIII, XIV a XV), znějící na zločin nedokonané loupežné vraždy dle §§ 8, 134, 135 čís. 2 tr. zák. Otázky tyto týkaly se týchž jmenovaných osob, zněly souhlasně v ten smysl, zda obžalovaný je vinen, že dne 27. listopadu 1921 proti Josefu H-ovi a Terezi N-ové a dne 29. listopadu 1921 proti Janu F-ovi a Václavu P-ovi, vypáliv na ně ránu, pokud se týče více ran z revolveru a zraniv N-ovou na hlavu a P-a na tváři, v úmyslu, aby je usmrtil a násilím jim učiněným jejich movité věci na sebe převedl, takovým způsobem jednal, že z toho mohla vzejíti smrt, a předsevzal tím čin ke skutečnému vykonání loupežné vraždy vedoucí, zločin však jen náhodou vykonán nebyl. S touto úpravou otázek nebyl obhájce srozuměn a navrhl jich změnu v ten způsob, aby II., III., VII. a VIII. hlavní otázka jako otázky hlavní odpadly a aby místo toho přiřazeny byly k otázkám hlavním XII., XIII., XIV. a XV. jako otázky eventuelní. Tuto změnu otázek odůvodnil obhájce dle záznamů protokolu o hlavním přelíčení tím, že ve všech případech jde o jedinou trestní činnost, která je však v otázkách soudem navrhovaných kvalifikována jako dva různé trestné činy. Porotní soud nevyhověl návrhu obhájcově, zaujav stanovisko, že otázky II. a XII. podobně jako otázka III. a XIII. atd. vytýkají dvě rozličné činnosti trestní, jež následovaly sice bezprostředně po sobě, které však nedají se subsumovati pod

jedinou kvalifikaci zákonnou. Byl prý jeden delikt již dokonán a druhý teprve nastal. Loupež byla prý dokonána již vyhrůžkou, pokud se týče přistoupilo prý k této ještě odnětí peněz nebo jiných věcí movitých, kdežto druhý delikt, pokus loupežné vraždy střelením na přepadené osoby teprve následoval. Nejde prý zde jen o ideální souběh dvou trestných činů, nýbrž o dva samostatné trestné činy. Porotci odpověděli na II., III., VII. a VIII. hlavní otázku kladně všemi hlasy. Na XII. a XIV. hlavní otázku odpověděli záporně, kdežto na XIII. a XV. odpověděli jednomyslně kladně. Budiž podotknuto, že přepadení H. a F. nebyli poranění, kdežto u přepadených N-ové a P-a k poranění došlo. V tom, že návrh obhájců na uvedenou změnu otázek byl zamítnut, shledává zmateční stížnost porušení předpisu § 320 tr. ř. a důvod zmatečnosti čís. 6 § 344 tr. ř. Porušení to stalo prý se na patrnou újmu obžalovaného v případech Terezie N-ové a Václava P-a, poněvadž kladnou odpověď na oboje dotčené hlavní otázky byl obžalovaný uznán vinným pro jeden a týž čin dvakrát, jednou pro zločin loupeže a jednou pro zločin nedokonané loupežné vraždy, a odsoudil prý také následkem toho porotní soud obžalovaného v obou těchto případech pro jeden a týž čin dvakrát s porušením předpisů hmotného práva trestního. Zmateční stížnosti dlužno přisvědčiti, že činnost obžalovaného, jak ji zejména Terezie N-ová a Václav P. vyličují, dlužno považovati za jednotnou a nikoli za dva samostatné trestné činy. N-ová udala, že útočník vystoupil na ni najednou ze křoví, zvolal na ni »Halt!« — »Peníze sem« a namířil na ni revolver; když řekla, že peněz nemá a kráčela dále, vypálil za ní ránu a zasáhl ji na levé straně hlavy; po té k ní přikročil a mířil na ni revolverem se slovy: »Vy máte peníze«, N-ová ho vybídla, aby si prohlédl raneček, který v ruce nesla, což obžalovaný učinil; nenaleznuv však tam peněz, vykřikl na ni: »Koukejte, ať jste pryč« a odešel. Václav P. vyličil pak příběh takto: Pachatel namířil na něho, číhaje v porostu lesa, s výkřikem »Halt!« revolver; svědek dal se na útěk, volaje o pomoc; pachatel běžel za ním a, vykřiknuv naň: »Peníze!«, vypálil proti němu ze vzdálenosti asi 10 kroků ránu z revolveru, která ho zasáhla, na to vyňal svědek z kapsy peněženku v ceně 50 K, v níž měl asi 22 K, hodil ji s celým obsahem útočníku a dal se dále na útěk. Vůči tomuto vyličení příběhů má zmateční stížnost plnou pravdu, že v obou případech běželo o jedno a jediné a jednotné přepadení, které posuzovati dlužno správně jako celek. Vytryskloť jednání obžalovaného v každém z obou případů z téhož rozhodnutí, sledovalo týž cíl, totiž zmocnění se věcí napadených osob, a rány z revolveru v úmyslu vražedném nebyly než prostředkem k dosažení tohoto cíle. Hořejší vyličení příběhů těch, jež odehrály se krom toho v několika okamžicích bez nějakého časového přerušení, neopravňuje proto k tomu, by se zavinění obžalovaného dělilo ve dva zvláštní, samostatné trestné činy. Nelze uznati tudíž stanovisko obžaloby správným, že v obou uvedených případech šlo o dvě různé činnosti, spadající pod dvě různá hlediska právní, a je nesprávným i náhled soudu porotního, s hlediskem tím souhlasící, zvláště když shora vyličený stav skutkový nedoznal při hlavním přelíčení žádné změny. Přes to postupoval porotní soud procesuálně správně, dav porotcům zmíněné hlavní otázky, neboť z ustanovení § 318 tr. ř., dle něhož hlavní otázka má zníti, je-li obžalovaný vinen, že spáchal čin obžalobě za podklad sloužící, plyne, že hlavní

otázka a obžaloba musí se krýt jak co do předmětu, tak i co do obsahu, to jest obojí musí zníti nejen na týž čin, nýbrž i na týž delikt. Kvalifikace činu, v obžalobě obsažená, musí proto dojíti výrazu ve hlavní otázce, jinými slovy, hlavní otázka musí býti formulována tak, aby odpovídala obžalobě nejen ohledně konkrétního činu, nýbrž i co do zákonných znaků trestnosti. Toto formulování hlavní otázky není dle § 318 tr. ř. přenecháno volnému uvážení soudu, nýbrž je závazné. Na druhé straně poskytoval však zákon obhájci možnost, by nesprávnému právnímu pojetí porotního soudu účinně čelil. Obhájce nevolil však v tomto směru správné cesty. Vhodným způsobem mohla okolnost, že se jedná o jeden a týž čin, dojíti výrazu v té formě, kdyby korrespondující hlavní otázky (II. a XII., III. a XIII. atd.) byly sloučeny v otázku jednu, a měl proto obhájce učiniti k tomu směřující návrh, jemuž vyhověti připouštělo ustanovení odstavce druhého § 323 tr. ř. Kromě toho měl obhájce možnost, použití oprávnění dle poslední věty třetího odstavce citovaného §u a žádati na soud zvláštní kontrolní otázku, zda jde tu o jeden či o dva různé útoky se strany obžalovaného. Žádný z těchto návrhů, jichž nedbání by bylo způsobilo, porušiti předpis § 323 tr. ř. a opodstatniti tak důvod zmatečnosti čís. 6 § 344 tr. ř., obhájce však neučinil, kdežto návrhu, jím skutečně učiněnému, aby otázky, soudem usnesené, nahrazeny byly otázkami, jím žádanými, nemohl soud vzhledem k tomu, co shora vyloženo, vyhověti. Ostatně nedošla by v položení otázky hlavní na pokus loupežné vraždy, a v připojení k ní otázky eventuelní na loupež ještě nepochybného výrazu myšlenka, že tu jde o čin jeden, naopak dvě na venek různé otázky nevylučovaly by předpokladu, že jde také o dva různé činy. Zmateční stížnost není proto důvodná, kdyžtž obhajoba žádného z uvedených vhodných návrhů neučinila, kdežto návrh, skutečně vznesený, nebyl případný a zamítnutí jeho neobsahuje proto porušení zásady § 320 tr. ř. Namítal sice obhájce obžalovaného při veřejném roku proti názoru, že porotní soud byl vázán při sestavování otázek obsahem obžaloby, že ustanovení § 318 tr. ř. jest vlastně totéž, jako ustanovení § 262 tr. ř., a že porotní soud při sestavování otázek má dbáti jediné toho, by skutkově bylo vystiženo vše to, co jest obsaženo v obžalovacím spise, leč že po právní stránce může v otázkách, porotě daných, projevití svůj vlastní právní názor. Zde přehlíží obhajoba, že ustanovení § 318 tr. ř. jest ustanovením speciálním, platícím pro řízení před soudy porotními, kdežto ustanovení § 262 tr. ř. jest obsaženo v XVIII. hlavně tr. ř. a může podle § 311 tr. ř. platiti jenom potud, pokud v hlavě XIX. není ustanoveno něco zvláštního. Zvláštní ustanovení však právě jest v § 318 tr. ř. Nesprávnosti názoru obhajoby nasvědčuje také stylisace § 318 tr. ř. a § 262 tr. ř., poněvadž § 318 tr. ř. má podstatně stejné znění s druhým odstavcem čís. 2 § 207 tr. ř., jenž jedná o obsahu obžaloby, takže již takto na jevo jde souvislost otázky hlavní s obsahem spisu obžalovacího. Dále namítala obhajoba obžalovaného, že každý pokus obhajoby při hlavním přelíčení, by otázky hlavní byly jinak stylisovány, pokud se týče by byla dána po případě otázka kontrolní, byl by musil ztroskotati, poněvadž porotní soud lpěl neustále na názoru, že běží o dvojí činnost obžalovaného, a byl by v každém případě obhájcovy návrhy zamítl. Leč obhájce, chtěl-li získati předpoklady pro uplatňovaný zmateční důvod, měl si vyžádati rozhodnutí soudu o obsahu dotčených jednotlivých otázek a teprve, kdyby byl po-

rotní soud učinil rozhodnutí, byl by mohl nejvyšší jako zrušovací soud toto rozhodnutí přezkoumávat. Jest proto naprosto lhostejno, z jakého názoru porotní soud vycházel, když obhájce jiných návrhů, než-li svrchu zmíněných neučinil. Než nehledě k tomu všemu nelze stížnosti přiznati oprávnění z následujícího důvodu. Jak uvedeno, navrhoval obhájce, aby porotcům byly v případech, o něž jde, dány hlavní otázky na zločin nedokonané vraždy loupežné dle §§ 8, 134, 135 čís. 2 tr. zák. a aby k otázkám těmto přiřazeny byly otázky eventuelní na loupež. A tu dlužno poukázati k tomu, že porotci v případech Terezie N-ové a Václava P-a, odpověděli na hlavní otázku, znějící na pokus loupežné vraždy, jednomyslně kladně; za tohoto stavu věcí dlužno pokládati za samozřejmé, že by v tomto směru byla odpověď jejich touže i kdyby jim dány byly otázky tak, jak si to obhajoba přála. Změna by nastala jen v tom ohledu, že při kladné odpovědi na hlavní otázku pro zločin nedokonané loupežné vraždy odpadla by odpověď na navrhované eventuelní otázky na loupež, takže obžalovaný v případě Terezie N-ové a Václava P-a by byl odsouzen jen pro pokus nedokonané loupežné vraždy a nikoli též pro loupež, jak se stalo. Přes to nestala se však obžalovanému žádná újma. Neboť trest by se musil vyměřiti dle § 138, druhé věty tr. zák., totiž od 10 let do doživotí, kdežto ho soud ve skutečnosti vyměřil dle § 194 tr. zák., obsahujícího sazbu od 10 do 20 let, tedy dle zákona mírnějšího. Nemá proto obžalovaný oprávněného důvodu ku stížnosti, kdyžť s ním bylo naloženo dle zákona mírnějšího, když tudíž základní předpoklad každého oprávněného prostředku, totiž utrpění újmy, schází.

Čís. 905.

Predražování (§ 7 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.), spáchané prodejem třešní sadařem za přemrštěnou cenu.

Souběh trestného činu dle § 9 lich. zák. s trestným činem dle § 7 téhož zák.

(Rozh. ze dne 20. července 1922, Kr I 1009/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 4. srpna 1921, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přestupek dle § 7 odstavec první zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek ve výroku, jímž byl obžalovaný osvobozen z obžaloby pro přestupek podle § 7 odstavec první zákona o lichvě, dále ve výroku o trestu uloženém pro přestupek podle § 9 odstavec první zákona o lichvě a přikázal věc lichevnímu soudu při okresním soudě v M., by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl hledě k nedotčenému výroku o vině obžalovaného dle § 9 odstavec první zákona o lichvě.

Důvody:

Napadený rozsudek zjišťuje, že obžalovaný koupil dne 9. června 1921 ve veřejné dražbě v M. jeden díl obecních sadů, porostlých višněmi (třešněmi), jehož vyvolací cena činila 2000 K, za 3410 K a za 3 proc. příplatek